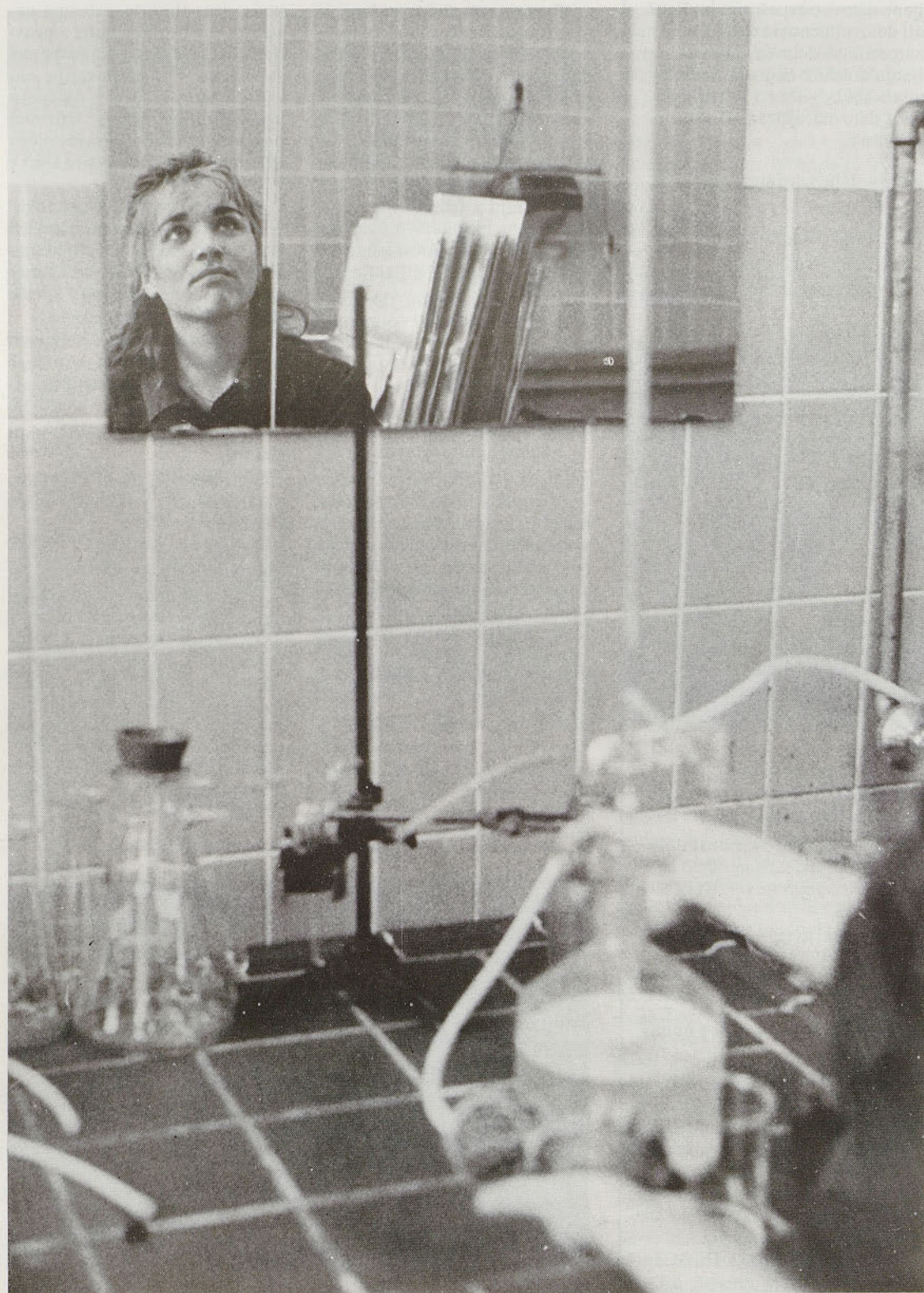

aluminij

Ljudska in študijska knjižnica
Trg svobode 1
62250 Ptuj

GLASILO TOVARNE GLINICE IN ALUMINIJA »BORIS KIDRIČ« P. O. KIDRIČEVO

Delavski svet je sprejel usklajene pritožbe na ocenitev del in nalog, na organizacijo in pravilnik o merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in neposredno skupno porabo, v obliki kot jih je preložila Služba za organizacijo in AOP.

Prišlo je več kot dvesto prošenj. Razvrstili so jih v tri skupine:

- tiste, ki niso bile sprejete znotraj delovne enote,*
- tiste, ki jih je služba obravnavala in niso bile sprejete, ker so rušile odnose med delovnimi enotami in*
- tiste, ki so jih obravnavali in pripravili predlog za delavski svet.*

Poudarjeno je bilo, da so se dela lotili pošteno. Prav je, da si v današnji številki preberete informacijo o delitvi osebnega dohodka na osnovi delovne uspešnosti.

Ne prezrite!

Informacija o delitvi osebnega dohodka na osnovi delovne uspešnosti

S sprejemom novega Pravilnika o merilih za delitev sredstev za osebne dohodke in neposredno skupno porabo smo se v TGA samoupravno opredelili za novo obliko nagrajevanja po delu v odvisnosti od ugotovljene delovne uspešnosti podjetja kot celote, delovne uspešnosti delovnih enot in služb ter delovne uspešnosti vsakega posameznega delavca. Novost je pravzaprav v pristopu ugotavljanja količine in gospodarnosti opravljenega dela, ki se v medsebojni odvisnosti pokažeta v poslovnem rezultatu podjetja kot delovna uspešnost. Oceno delovne uspešnosti dobimo na osnovi:

a) analize količine opravljenega dela v primerjavi s planiranimi, ki pa mora upoštevati še:

- odstopanje od planiranega števila delavcev
- vpliv nadurnega dela na količinske pokazatelje
- vpliv opravljenih tujih storitev za realizacijo nalog

b) analize gospodarnosti opravljenega dela, ki mora upoštevati vpliv naslednjih kazalnikov:

- izkoristek delovnih sredstev
- izkoristek delovnega časa
- obseg in rast proizvodnih stroškov in stroškov investicijskega vzdrževanja
- velikost izmeta oziroma škarta
- obseg in število reklamacij

Rezultat delovne uspešnosti na nivoju podjetja ugotavljamo najmanj dvakrat letno, delitev oziroma oceno delovne uspešnosti DE pa opravi Kolegij.

Udeležba posameznega delavca v tej delitvi pa bo odvisna od količine dela v obravnavanem časovnem obdobju in predvsem od ocene gospodarnosti njegovega dela, ki jo bo podal vodje DE oziroma službe s pomočjo vodje obrata in sicer na osnovi individualnega vrednotenja naslednjih kriterijev:

- kvalitete opravljenega dela
- odnosa do osnovnih sredstev
- ravnanja s surovinami in drugimi pomožnimi sredstvi
- upoštevanja predpisov varstva pri delu
- odnosa do sodelavcev in predpostavljene

Podrobnejši prikaz načina ocenjevanja gospodarnosti dela delavca in vpliv ocene na delitev »poračuna delovne uspešnosti«, bo objavljeno v eni od prihodnjih števil NOVIC ali ALUMINIJA.

Namen te informacije je, da ob predstavitvi novega modela, obvestimo slehernega delavca, da smo s 1. 1. 1990 že pričeli z individualno oceno gospodarnosti njegovega dela.

In kaj želimo s tem doseči? Ciljev je več, glavni med njimi pa so:

- povečati uspešnost poslovanja podjetja, kar je v teh kriznih časih več kot nujno,
- povečati odgovornost vodstvenega kadra,
- predvsem pa doseči to, da bo vsak delavec neposredno »čutil« vpliv količine in gospodarnosti svojega dela v delovni uspešnosti. Možnost zaslužiti tudi do 3 mesečne plače na leto več pa je izziv, ki ga je vredno sprejeti in spremeniti stališče, da je dovolj le fizična prisotnost v TGA.

ORGANIZACIJA IN AOP

Projekt NIRKO

Kaj vas spodbuja k delu? Kaj vam jemlje voljo za dobro in kvalitetno delo?

To sta samo dve vprašanji iz obsežnega raziskovanja o napredovanju in razvoju kadrov (v nadaljevanju NIRKO), katerega prvi del smo vam predstavili v dveh prejšnjih številkah Aluminija. Želimo vas spomniti, da je v tej raziskavi pod strokovnim vodstvom dr. Ivana Svetlika in v sodelovanju z Inštitutom za sociologijo v Ljubljani sodelovalo pet podjetij iz Slovenije, med njimi tudi TGA.

Ljudje smo različni, tako nam tudi različne stvari pomenijo spodbudo ali oviro za boljše in kvalitetnejše delo. Večini je npr. vzpodbuda denar (nikoli ga ni dovolj), nekateri bodo bolj poudarjali dobre odnose s sodelavci in nadrejenimi, drugim bosta zopet več pomenila moč in vpliv.

V raziskavi smo obravnavali kar 15 motivov. Najbolj nas je zanimalo, kakšno mesto bosta med njimi zavzela napredovanje v stroki in napredovanje v vodstveni hierarhiji. Obenem je treba pojasniti, da nas ista stvar (visok/nizek dohodek) lahko vzpodbuja ali ne vzpodbuja k boljšemu delu.

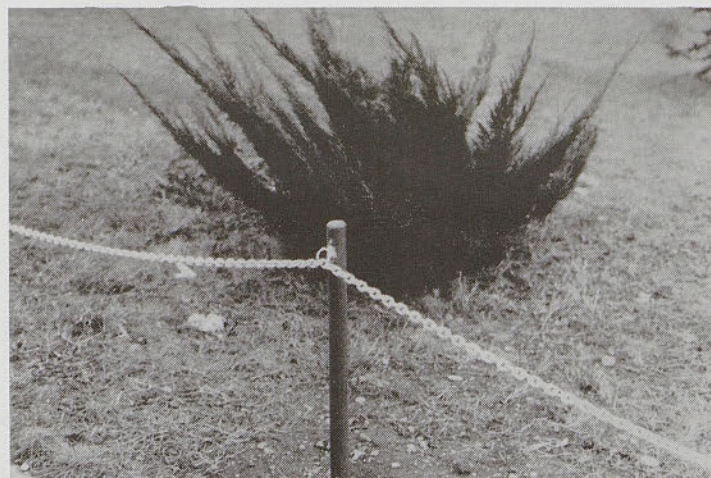
V TGA je v raziskavi sodelovalo 20% vseh zaposlenih. Predvidevamo, da lahko na podlagi tako velikega vzorca predpostavljamo, da so razlogi, ki de-

lavce vzpodbujajo oziroma zavirajo, da bi delo bolje opravljali, bolj ali manj enaki za vse zaposlene. V nadaljevanju navajamo motive ter v oklepaju procentualne deleže oziroma pogostnost izbire posameznega (de) motiva med anketiranimi v TGA.

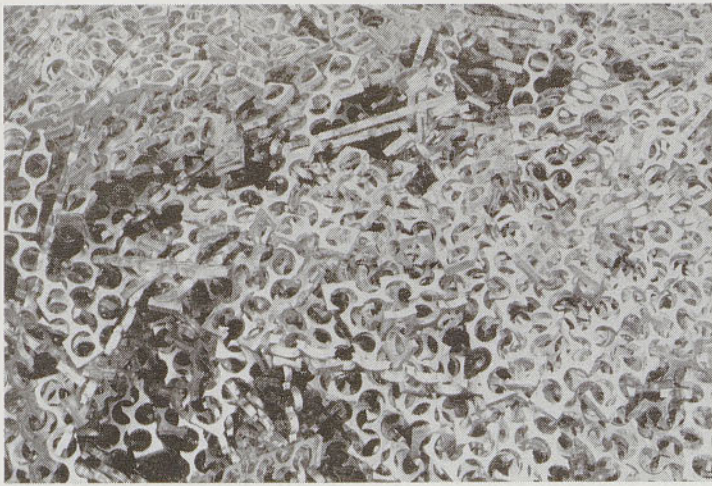
Različne motive smo združevali v skupine in tako dobili tri skupine motivov. V prvo skupino motivov spadajo takó imenovani statusni motivi med katere smo uvrstili:

- napredovanje v vodstveni hierarhiji (17,4%),
- možnost vplivanja in odločanja v podjetju (17,4%),
- pohvale in priznanja (30,9%),
- možnost, da si posameznik ustvari poklicni ugled (45,2%),
- ter v primeru TGA še dobre delovne pogoje (50%).

Uvrstitev dobrih delovnih pogojev med statusne motive v TGA lahko pojasnimo s predvidevanjem, da se z napredovanjem v vodstveni hierarhiji izboljšajo tudi delovni pogoji, kar pa seveda ni nujno. Želje po napredovanju v vodstveni hierarhiji so izrazito majhne, saj jih je izrazilo samo 17,4% vseh anketiranih v TGA.

Ograja

Ostanki

MOŽNOST, BITI VODJA, ZA ZAPOSLENE V TGA NE PREDSTAVLJA IZZIVA.

Vodenje vidijo predvsem kot neke vrste priznanje, kot statusno zadevo povezano z večjo možnostjo odločanja in vplivanja.

Drugo skupino motivov predstavljajo ekonomski in socialni dejavniki, med katere uvrščajo:

- dober osebni dohodek (60,7%),
- ustrezni vodilni delavci (54,1%),
- zanesljiva oziroma stalna zaposlitev (70,2%),
- dobri odnosi z vodilnimi delavci (60,1%).

V teh precej negotovih pogojih gospodarjenja nas v bistvu ne preseneča, da delavci zelo visoko postavljajo zanesljivost oziroma stalnost zaposlitve in dober osebni dohodek.

Tretjo skupino motivov tvorijo motivi, ki so predvsem individualno pogojeni, kot so:

- dobri odnosi s sodelavci (77,9%),
- možnost napredovanja v stroki (57,7%),
- zanimivo in raznoliko delo (65,4%),
- samostojno in odgovorno delo (67,8%),
- možnost pridobivanja novih znanj (67,2%),
- ter možnost uporabe svojih znanj in sposobnosti (73,3%).

Medtem, ko možnost napredovanja v vodstveni hierarhiji za zaposlene ne predstavlja izziv, pa si precejšen delež zaposlenih želi napredovati v stroki (57,7%), ki je seveda v precejšnji meri povezana z možnostjo pridobivanja novih znanj, uveljavljanja samostojnosti in odgovornosti za lastno delo ter z možnostjo uporabe svojih znanj.

MED VSEMI MOTIVI ZAPOSLENIM V TGA NAJVEČ POMENIJO DOBRI ODNOSI S SODELAVCI.

KAJ NAM JEMLJE VOLJO DO BOLJŠEGA IN KVALITETNEJŠEGA DELA?

Anketiranci so navajali, da ni možnosti za napredovanje v stroki, so pri delu nesamostojni in osvisni od drugih, delo je monotono in enolično, nimajo možnosti za pridobivanje in uporabo znanj, ne morejo vplivati na odločitve, osebni dohodek je nizek, moti jih slaba organizacija dela in neustrezni vodilni delavci.

Med vsemi naštetimi (de)motivi (ne vzpodbuja k delu) so anketiranci najpogosteje navajali:

- nizek osebni dohodek (71,4%),
- slaba organizacija dela (58,9%),
- moje delo ni ocenjeno (57,7%),
- slabi delovni pogoji (54,7%),
- neustrezni vodilni delavci (54,2%),
- nimam možnosti za napredovanje v stroki (37,5%).

MOGOČE BI KONČALI SESTAVEK Z BESEDAMI DR. IVANA SVETLIKA, KI PRAVI, »da dobri odnosi s sodelavci, pridobivanje in uporaba znanj in sposobnosti, avtonomija in zanimivo ter raznoliko delo ne morejo nadomestiti neustreznih plač, nesposobnega managementa, slabe organizacije dela, slabih delovnih pogojev in priznanja za opravljeno delo.«

Lilijana Ditrih

PREMALO SE POZNAMEO

Že nekaj časa je od tega, ko sva se na tovarniškem dvorišču srečali s Katarino Djurico, vodjo DE Kontrola kvalitete in rekla mi je: »Lepo bi bilo, da bi pisali tudi o ljudeh, ki so v tovarni že od vsega začetka kot na primer naš Erbus.« Prav je imela. O njih slišimo premalokrat. Med nami so in skoraj neopazno opravljajo odgovorna dela.

Kdo je Stanko Erbus?

Mož, manjše postave, živahnih svetlih oči, nakodranih las, na katerih se prav nič ne vidi, da bo čez leto dni dopolnil 60 let. Mož, ki je prišel v TGA 27. 7. 1953 in dobil matično številko 641. Osemnajst let je delal v glinici, nato nekaj vmes, 20 let pa je že v Kontroli kvalitete, kjer prevzema surovine. Delo je izmensko. Srečate ga na kolesu v dežju in soncu na relaciji TGA – železniška postaja ali po tovarni od tehtnice do skladišča, pisarne. Res, da je do-

prebudijo spomini, tleskne z rokami in poudari, da je bilo prav prijetno.

Na vhodni kontroli dela dvajset let in ni mu žal, čeprav pravi, da je dela vedno več, ocenjeni pa so vedno slabše. »Administrativna dela so boljše ocenjena. Nimam se s čim tolažit. Rad to delam. Dvajset let ni malo. Ves čas, odkar smo tu, se borimo za nekaj več. V Plinarni sem med prvimi naredil interno kvalifikacijo. Tri leta smo hodili na tečaj, ne le nekaj ur. To mi tukaj seveda nič ne koristi. Včeraj sem bil izredno slabe volje (15. februar), ampak nič ne pomaga. Tu sem, delo me priganja. Vem, kaj moram. Ne rabim šefa, da bi me preganjal. Mogoče nas zato tudi manj cenijo. Tudi tisti, ki so nas ocenjevali, ne vedno natančno, kakšno je to delo. Za vsak tovarni list moram dati datum, štampiljko na postaji, podpis, pogledati vagon, tehtati, priti v pisarno, si

Slavko Erbus prejema zlati znak leta 1986

bil zlati znak (1985. leta) in to je bilo vse. Ostaja sam s polno odgovornostjo (tudi materialno), z delom, ki ga ni mogoče odložiti, ker šoferji ne čakajo, z obračuni, ki jih ni mogoče spraviti v predal. Vse je povezano med seboj. Vodi dnevnik, knjigo odhodov, prihodov, uvoza, knjigo zamudnikov in še nekaj knjig, v katere vpisuje vsak dan.

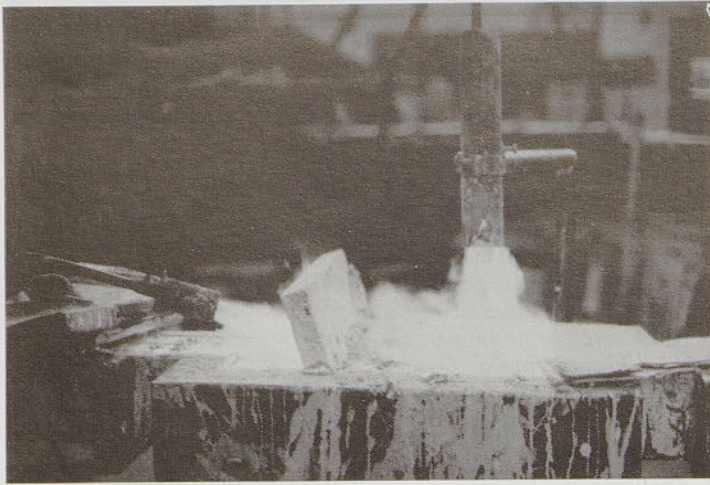
»V Plinarni sem kar čez noč ostal 'višek'. Bili smo malo tu, malo tam. Štemali smo peči, kar zame, ki sem bil bolj 'švoh', ni bilo ravno prijetno. Sicer sem zdržal. Nekoč me je videl Dolinar in se začudil, da še vedno tu delam. Kmalu so me predstavili v skladišče, kjer sem zlagal aluminij. Po 20 in tudi 30 ton sem ga zložil, bili so manjši kosi, jaz pa še mlad. Jebemti, je šlo hitro!« se

po vrsti razporediti dokumente in narediti obračun, kontaktirati s postajo, vmes pride še sedem do osem tovarnjakov. Če jih je npr. osem, moram 16x na tehtnico. Tako.

Ko gledam, kako so ocenjevali druga dela, marsičesa ne razumem. Marsikdo se lahko zmoti in vrže papir v koš, jaz ga ne morem. Dobavnice ne morem odvreči. Polovico imam jaz, polovico šofer.

Mislím, da je vhodna kontrola zelo pomembna. To delovno mesto bi morali presistematizirati na srednjo šolo. Jaz je nimam, sem pa po dvajsetih letih tako izurjen, da bi težko šlo kaj mimo. Seveda bo vsak, naj ima takšno ali drugačno šolo, rabil čas – uvajanje. Poudaril pa bi, da to delo ni za vihrovega človeka, ki bi na tehtni-

Nadaljevanje na 4. strani

Ogrevanje

Premalo se poznamo

Nadaljevanje s 3. strani

ci, ko ne 'štima', vzkipel. Mirno je treba ob zapletih. Delo je naporno. Delati moraš kot dober gospodar. S surovinami v fabriki zelo grdo ravnamo, pa kako težko jih dobimo.«

Ni potrebno kaj dosti spraševati. Pripoveduje živo, zanimivo, da ga kar vidim kako zna tudi s tujci, pa naj bodo Nemci, Čehi ali naši.

Delo si delijo trije in sicer takole: dopoldne je ves prevzem in voznina, popoldne knjiženje in prevzem, ponoči kontrola in prevzem. Zjutraj se kup likvidira in administratorke vpišejo prejemnice in na osnovi tega se računi likvidirajo — pomeni, da gredo v komercialo, kjer dobijo fakturo.

Murphyjeva filozofija:

Če se počutiš dobro, nič ne skrbi; bo že minilo.

Murphyjevi principi:

Če gre vse v redu, je nekaj narobe.

Ko stvari že ne morejo iti slabše, se to vendarle zgodi.

Nič ni tako slabo, da ne bi moglo biti še slabše.

Zakon neizbežnega:

Vse, kar je v življenju lepega, je:

- nemoralno
- nelegalno ali pa
- redi

S komercialo dobro sodeluje. Ste imeli kaj težav ob manjkilih?

»Ja, kaj se menite, zapisnikov je še in še!« in jih pokaže. Seveda jih je sestavil in pretipkal sam. Marsikdaj je moral uporabiti vso svojo moč prepričevanja, da je šofer podpisal. Takoj, ni bilo treba čakati na šefe.

Je kdaj tudi kaj ušlo vaši kontroli?

»Vsak, ki dela, lahko greši. Ne izključujem možnosti, da se je tudi to zgodilo.«

V kakšnih odnosih ste z nadrejenimi?

»Nimam kaj reči, dobro se razumemo. Velikokrat pa imam občutek, da naša šefica ne prisluhne dovolj našim težavam.«

Nikakor se ne more znebiti občutka zapostavljenosti.

»Mislim, da si toliko kot ena tajnica, seveda s pogoji dela vred, tudi jaz zaslužim. Pa bomo tudi to preživeli. Če je šlo do sedaj, bo še tri leta, kolikor imam do upokojitve. Žal mi je za leta v plinarji, ker se mi ne prizna benefikacija.

Za kratek čas pozabiva trenutne težave in se vrneva daleč nazaj, v leta, ko se je v Kidričevem začela proizvodnja, ko so iskali delavce in strokovnjake.

»Bil sem pri zagonu. Fabrika je bila skromno mehanizirana. Bili smo srečni in s posebnimi občutki smo gledali, kaj smo skoraj ročno ustvarili. Sčasoma se je hala mehanizirala, vedno manj je bilo fizičnega dela, istočasno pa se je širila administracija. Iz vsake luknje so naredili pisarno. Nimam nič proti temu, dokler je to v razumnih mejah, dokler je dohodek. težko pa bo, ko ne bo več dohodka za tistega, ki neposredno dela. Ni mi všeč, ko kateri od delavcev glasno razmišlja o stva-

reh, ki mi niso všeč, pa mu kar rečejo, naj gre. Kar s knjižico strašijo, ker nas je preveč. Saj vem, da nas je, samo kje. Tu pri meni ne, nas je premalo. Bojim se, da ne bodo začeli na pravem mestu pometati. To ni lepo. Poslušam, kako umirajo podjetja. Kje so bila njihova vodstva, saj so morala o tem vedeti že prej?«

Se lahko to zgodi nam?

»Ne izključujem možnosti. V teh časih se nikoli ne ve. Upam pa, da je naše vodstvo toliko dalekosežno, da že zdaj otipuje, kaj bo storilo, če bi nam kaj takega grozilo. Ukrepi pa bi morali 'zadeti' slehernega, usodo bi morali delati vsi, od prvega do zadnjega.«

Kakšno pa je vaše mnenje o hali A?

»To, kar o nas pišejo, ni čisto res. Ko sem prej pustil avto pred tovarno, je bil ob treh črn, odkar imamo filtre, je veliko boljše. Hala A pa še vedno daje veliko aluminija, pa še kvaliteten je. Tako grozno, kot pravijo nekateri, tudi ni. Tudi jaz sem delal v elektrolizi. Kaj pa delavci, ki jih imamo v elektrolizi? Delo je težko zgubiti! Kam bomo z njimi?«

Verjamate v podatke (naših služb) o poslovanju?

»Ja, to pa, ker mislim, da morajo biti točni kot moji, ko delam obračun, saj si ne morem nekaj izmišljovati. Tako mislim o tem.«

Telefon je zvonil in že sem mislila, da bo moral oditi, pa ni, samo v knjigo je pogledal, kaj je prevzeto, česa še ni bilo. Medtem si ogledujem pisarno, kjer je vse svetlo, razen 'knjig' v katere vpišuje. Skozi okno se komaj kaj vidi, kot da bi gledal skozi meglo. Nehote ga povprašam po zdravju.

»O, to pa še kar dobro služi. Čutim pa, da sem prej utrujen kot pred leti, ko sem še po službi kaj postoril. Zdaj ne gre več.«

Dotakneva se še teme, ki je nekaj dni burila duhove — malica.

Kaj menite o lastnem prispevku?

»Jaz bi vedno tukaj jedel. Treba je najti neko razumno številko. To, da nam ta mesec niso nič odtegnili, tudi ni prav. Če bi bilo treba plačati 12 dni pa bi se zgodilo, da bi tisti, ki imajo vse doma, malico odpovedali in bi si nosili od doma. Bilo bi kot nekoč. Spominjam se tistih let 1953, 1954 in dalje, ko so si mnogi prinesli meso vsak dan, mi, ki pa nismo imeli kje vzeti, pa smo se skrivali. Kako naj bi jedli svoj 'silos' (fižol z oljem) pred onimi. Danes bi se zgodilo ravno tako, Nič nimam proti tistim, ki imajo vsega v izobilju, toda bodimo poštevni — nekateri so tukaj v službi za hobi, drugi pa moramo zaslužiti za preživetje. Mene ni sram priznati, da sem si pomagal s kakšnim popoldanskim delom. Prav je, da nam podjetje regresira malico. Dobro bi bilo razmisliti tudi o tem, da bi nam dali takšen topel obrok, ki bi ljudi 'gor držal', saj vsi, ki smo tukaj, vdihujemo razne škodljive snovi, eni več, drugi manj.«

Poslovim se s prijetnimi občutki. Tale pogovor ni bilo jamranje nad usodo, čeprav se oglašajo razočaranje, toliko bolj, ker je bilo dan po plači, iz njega veje ohrabrujoč optimizem.

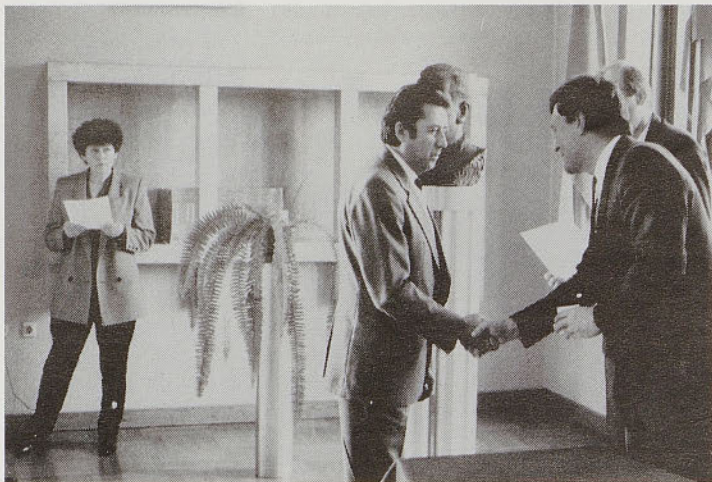
Z veseljem bi šel v pokoj, a vseeno ga malo skrbijo tista tri leta, kajti predčasna pokojnina je še skromnejša. Znašel se bo. Tako rad reče: »Če je bilo do zdaj, bo še v prihodnje« in verjamem mu. Celó ostalo bo nekaj za njegove velike otroke — starejšega, ki dela v Majšperku in mlajšega, ki je kot glasbenik veliko po svetu.

»Če imaš otroke rad, z veseljem kaj primakneš.«

Vera Pekar

Označevanje

Janez Gajzer

Dobitnik zlatega znaka

Tako daleč je že od tovarniškega praznika, mnogo stvari se je zgodilo vmes in mnogi smo pozabili, da smo razdelili zlate znake. V navadi je, da se z dobitniki tudi pogovorim. Za prvega sogovornika sem izbrala Janeza Gajzerja iz Vzdrževanja. Srečala sva se na hodniku pred delavnico in poiskala miren kotiček v pisarni, kamor ne seže ropot iz delavnice, kjer sva se lažje pogovarjala. Morda nisem izbrala pravega trenutka. Prišla sem namreč v času, ko si je vsak že vsaj približno izračunal, koliko bo dobil. »Dobil, ali izgubil«, me je popravil. Ne vem, je to razočaranje, žalost ali jeza? Na koga? Nase, da si že prej ni pomagal tja, kje se dobi več?

Dobil je zlati znak, torej je dober delavec. Štiri leta pred upokojitvijo ga je bil vesel. Je torej te dni razočaranje tolikšno, da je tudi zlati znak manj zlat. »Ne, ni. Morda še bolj zlat kot je bil.«

To mi je všeč. Všeč, da pove, kar misli, da ga ne moti, če njegove izjave še posnamem.

Pustiva za trenutek razočaranje in začniva tam, kjer je bilo še vse tako lepo, ko se je 1950. leta mlad fantič, poln pričakovanja in upanja, zapisal fabriki in ji ostal zvest vse do danes.

»Še zdaj mi je prijetno, če se spomnim začetkov in prve proizvodnje. Bilo je nekaj tako velikega!«

Janez Gajzer je začel po končani osnovni šoli kot vajenec. Proizvodnja je bila v povojih, potrebovali so strokovnjake, ki jih je bilo potrebno izšolati. Tovarna je imela svoj internat in šolo za učence v gospodarstvu — ŠUG, kjer so predavali inženirji iz tovarne. Fantje so dopoldne delali v tovarni, popoldne pa spravljali v glave teorijo. »Naporno je bilo, a zelo koristno. Dober program. Takega nimajo današnje šole.«

Vsi, ki smo obiskovali ŠUG, smo stanovali v internatu, to je bil pogoj, če smo bili od blizu.

Upravnik internata je bil tudi ravnatelj šole. Disciplina je bila na višku, še pri vojakih ni bilo take. V največje zadovoljstvo nam je bilo, ko smo v soboto popoldne smeli domov. V nedeljo točno ob določenem času smo se morali oglasiti v internatu. Veliko smo se naučili. Povezani smo bili s tovarno, teorija in praksa sta se prepletali, kar manjka današnjim generacijam.

Iz vajenca je postal visokokvalificirani ključavničar, ves čas v vzdrževanju, ob stroju, kjer izdeluje zahtevne dele.

Z Vinkom nikoli nisva dobila nič nazaj, pa nobenega plavega, ne bolniške in vendar... Razlika je že med kovinostrugarji naše in one delavnice.

Tisti, ki so nas ocenjevali, ne poznajo našega dela. To je žalostno, da so nam takšni krojili usodo. Ne bom se pritožil.

Toliko ponosa imam, da ne bom prosil za točke. To bo treba preboleti.

Bi šli predčasno v pokoj?

— Po vsej verjetnosti bi se odločil. Ne samo zaradi ocenitve, čeprav je ta precej »pridjala«, da vedno bolj razmišljam o odhodu.

Kakšni pa so odnosi v vaši skupini?

— Dobri, lepo shajamo drug z drugim.

Kdaj vam je bilo v TGA najlepše?

— To je bilo prvo obdobje — začetek proizvodnje. Bili smo vajenci — otroci fabrike, ki smo smeli delati tudi kakšen kos, ki se je zares uporabil v proizvodnji. To nam je ogromno pomenilo. Čeprav sem tudi MPPAI spremljal z zadovoljstvom, ampak tistega prvega navdušenja se ne da opisati.

Kako čutite danes, vas mogoče skrbi obstoj podjetja?

— Moje mnenje je tako: če bomo to, kar imamo, lepo vzdrževali, bo šlo. Pravijo, da bodo halo B še modernizirali. Halo A pa bo res treba zapreti. Halo C držati na takem nivoju, pa bi kar šlo, seveda bi bilo še boljše, če bi jo dogradili.

Kaj menite o privatništvu? Bi se odločili za ta korak?

— Če bi bil mlajši, mogoče. Zdaj ne več. Veliko bi moral vložiti v stroje, veliko delati. Mislim, da bi bilo boljše, ko bi nas starejše, ki nas ni malo, postopoma spravili v pokoj. Zase vem, da bi kaj primaknil, če bi nam podjetje omogočilo dokup let.

Kaj pa, če bi iz vaše delavnice odšli vsi starejši? Ne bi »zaškripalo«?

— Malo bi se verjetno poznalo, stare izkušnje, samostojnost... Npr. zlomi se os pa ne bom čakal na načrt, ki ga je treba narisati, ker točno vem, kakšna je, kaj mi je storiti. Določeni kosi se ponavljajo. Večkrat si pripravim rezervo. Da bi zaškripalo? Ne, bi kar šlo.

Bi šlo z manj ljudmi?

— Kdo bo določil, kje jih je preveč. Meni se zdi, da bomo začeli ravno tam, kjer ne bi bilo treba. enkrat bi že moralo priti do tega, da bi bilo delo ovrednoteno. Vem, da se mora upoštevati strokovnost, toda naj se plača še delo. Papir ni vse.

Vas kdaj pokličejo, da morate nujno v delavnico, npr. ponoči?

— Ne. Delamo pa vsak tretji ali četrti teden popoldne. To ni prava izmena, pač delo popoldne, ki se šteje kot dopoldansko, kar se mi zdi, da ni prav.

Kaj menite o škodljivosti hale A. Vam je bližina hale načela zdravje?

— Nekaj že »dobimo«, eni več, drugi manj. Zaenkrat sem še kar zdrav. Le sluh in vid, nista kot nekoč. Pri stroju uporabljam očala, predvsem za fine stvari. To pride z leti, saj stalno gledam v izdelek pod strojem, merilo, pa zopet načrt, v delavnici so neonske luči... Zadovoljen bom, če bo le tako ostalo.

Imate kakšne ugodnosti, mogoče rekreacijo?

— Ne pripada nam. Zgodilo pa se je že, da so nam omogočili

Crikvenico, verjetno namesto tistih, ki niso šli, čeprav so upravičeni do nje. Resnično bi se zahvalil tistemu, ki se je spomnil prav na nas. Bilo je odlično: program, rekreator, vse. Če bo še kdaj priložnost, bom šel z veseljem.

Presenetim ga z vprašanjem, če ima doma delavnico. Seveda mislim na takšno za hobi.

— Ne, to pa ne. Jaz popoldne kaj takega ne delam. Rajši vzamem koso ali motiko in grem v naravo. Tam se spočijem. Tega železja in ropota imam v službi dovolj.

Mnogo let pa je imel čisto posebno delavnico, katere delavci so mu bili v izredno veselje — čebele.

— Dovolj je bilo, da sem stal pred čebelnjakom in poslušal brenčanje. Res prijetna sprostitiv.

Pa se je zgodilo to, kar mnogim čebelarjem. Kar dvakrat je bolezen pomorila zarod, ki ga je obnovil. Ko se je zgodilo tretjič, ne več.

— Zrak, zemlja, vse je že polno strupov. Preveč je boleznih, da ne sledim več.

Klepatala sva še o marsičem, tudi o vremenu. O snegu, ki ga noče več biti in to ravno zdaj, ko si je kupil smučarsko opremo in sta s sosedom načrtovala celo vlečnico na domačem bregu.

Z ljubeznijo govori s svojim domu, o vrtu in rožah, o vinogradu in o soncu, ki ga je gori na Gori, kadar polja v dolini pokriva še megla.

— Lepo je pri nas. To nas pozivlja.

Prosti čas mora kdaj pa kdaj posvetiti tudi krajevni skupnosti, kjer je že veliko let poveljnik civilne zaščite. Razlaga mi, kaj je doživel v lanskem haloškem neurju, pa o tem, da bi rad funkcijo odložil, naj še mladi malo poskušajo, kako je treba z obvezniki, ko jim ni do tega ali onega tečaja ali česa podobnega.

Poleg vseh malenkosti sva priklepatala celo do veselice, ki jih je bilo večasih

— »da nisi vedel, kam bi šel, in to s kolesom«, pristavi.

»Včasih smo imeli fantje iz TGA kar nekakšno prednost, saj je bilo znano, da se v tovarni dobro zasluzi. Še dekleta so rekla, tega se je treba držati, je iz TGA«, pove z nasmeškom.

— Rad bi doživel, da bi za pošteno delo v TGA, dobili tudi pošteno plačilo.

Upajmo, da se bo to res zgodilo. Morda se bodo dekleta zopet rekla »Tega se je treba držati, je iz TGA«.

Vera Peklarič

Razstavljala sta Huzjan in Mazera

Pravijo, da upokojenci nimajo nikoli prostega časa. V to sem se prepričala tudi sama, ko sem le nekaj dni pred otvoritvijo iskala naša razstavljalca.

Večina tegeajevcev, razen mladih, pozna oba, toda spodobi se, da zdaj, ko sta že nekaj časa v pokoju, račeta kaj o sebi. Predvsem zato, ker smo ju poznali čisto z druge strani. Mazero kot finančnika in Huzjana (v zadnjem času službovanja) predvsem tisti, ki jim je zdravnik naročil mirovanje, on pa jih je našel na polju ali kakšnem drugem opravilu.

Razstava je bila prijetno presenečenje, saj se je marsikdo začudil: »Kaj, rišeta tudi?«

Na otvoritvi nismo slišali niti kritik niti laskavih besed o delih, ki sta jih ustvarila – enostavno zato ne, ker sta samorastnika – amaterja, ki ju pod drobnogled ni vzel še nobeden umetnostni zgodovinar, čeprav bi si to tudi zaslužila.

Slikata predvsem naravo in tihožitja z oljem na platno. Huzjan v zadnjem času tudi na opeko, rad pa bi se preizkusil v slikanju na steklo. Ivan Mazera dela prav tako z oljem, zadnja leta pa tudi s tempero ali še raje z mešanico tempere in akvarela.

Jože Huzjan, ki smo ga sodelavci klicali tudi Joco, živi v Kidričevem, kamor je prišel pred mnogimi leti. Le lučaj od od madžarske meje, v Lendavi, se je rodil v obrtniški družini. Po šoli ga je pot zanesla do Maribora in čisto slučajno tudi na Dravsko polje, kjer se je spoznal s Slavico in Kidričevo je postalo njegov dom. Sčasoma si je v Halozah sezidal še hiško, zasadil vinograd in sadovnjak. Tam lahko uživa v obojem – delu in počitku.

Ne vem, če se »žilica« za risanje podeduje, ampak risal je tudi Huzjanov brat, ki je žal zelo mlad umrl, njegov sin, torej Huzjanov nečak je akademski slikar, katerega ime nekaj pomeni do-

S kulturnim programom so sodelovali učenci OŠ iz Kidričevega

ma in na tujih razstaviščih. Veliki nečak in stric se vidita le redkokdaj, še bolj daleč pa sta si po likovnem izražanju.

Ivo Mazera je prišel v Kidričevo v času montaže glinice. Družina, katere korenine najdemo daleč na drugem koncu Jugoslavije, v Vojvodini, se je ustalila v naselju. Tukaj so živeli njegovi starši, Kidričan se počuti tudi on, tu in v Ptujju so doma njegovi otroci in vnuki.

Razen nekaj let, ki jih je preživel v armadi, se je po demobilizaciji zaposlil v TGA, kjer si je nabral 35 delovnih let do 1. septembra 1987, ko se je upokojil.

S slikanjem sem začel že zelo zgodaj, odkar pomnim, sem rad risal. Bolj resno pa sem začel po letu 1952. Naredil sem veliko slik, ki jih žal nimam.

Mnogo jih je podaril, zadnje čase pa precej tudi prodal. Vsa ta leta je ostal »samotar«. Ni se priključil nobeni sekciji ali klubu. Pred mnogimi leti, ko je bil še predsednik sindikata, je predlagal, da bi se v okviru sindikata zbrali vsi amaterji TGA, vendar je ostalo le pri pobudi. Za kaj takega nikoli ni prepozno.

»Še zdaj sem mnenja, da bi to lahko sindikat sprejel. Prepričan sem, da se veliko ljudi ukvarja s kakšno dejavnostjo, vendar niso organizirani. Ne zato, ker hočemo imeti neke materialne koristi, bolj gre za moralno plat, za nekaj, pod čigar imenom bi lahko organizirali tudi kakšno predavanje. Lažje bi dobili npr. kakšnega akademskega slikarja, ki bi nam amaterjem lahko marsikaj povedal. Jaz pa dam na platno, kar imam pri roki, kar čutim, da bi bilo najbolj prav.

Prebral sem kar nekaj literature in če ne bi bilo vojne, bi se gotovo odločil za študij slikarstva.«

Dolgo časa, ko je bilo toliko aktivnosti v tovarni in naselju, ni risal. Tako polno glavo je imel vsega, da za slikanje sploh ni bilo časa. Dopoldne služba in funk-

cije, popoldne v krajevni skupnosti.

»Tudi za risanje moraš biti zbran, zato sem si uredil v bloku atelje, kjer sem sam. Toda, če mi po desetih minutah, ko začnem, ne gre, odidem in tisti dan niti ne poskušam več. Zgodi pa se, da počivam na kavču in gledam televizijo, pa se mi »posveti«, hitro odidem gor in rišem.«

Ustvarja tudi v naravi, predvsem poleti. »Včasih sem ves dan zunaj, drugič v naravi le skiciram, dokončam pa doma. Včasih pa si enostavno motiv fotografiram, na barvni film seveda, doma pa narišem.«

Delate tudi po naročilu?

»Lahko mi nekdo opiše, kaj bi rad, ampak, da bi mi točno določil to in to hočem, to pa ne gre. Se mi je že zgodilo, pa sem mu svetoval, naj vzame fotoaparat.«

Koliko časa nastaja večja slika, na primer cvetja v vazi, ki smo jo videli na razstavi?

»Kakšen teden dni. Vse si pripravim sam. Platno je potrebno najprej impregnirati, lahko z mizarjskim klejem ali lanenim oljem. Osnovna plast, ki se nanese, je cinkova bela barva, ki dobro zatesni vse pore, šele takrat začnem z nanašenjem barv.

Do sedaj še niste razstavljali, razen v TGA, kako pa zvedo ljudje za vaše slike, saj ste jih veliko prodali?

»To pride mimogrede. Slike nosim okvirit in tam se srečam z veliko ljudmi in mimogrede, tudi podam, če je komu kaj všeč.«

»Kot vajenec sem začel slikati in poskušal posnemati velike umetnike,« se spominja Jože Huzjan. »Ves čas sem slikal z oljem, največ naravo in tihožitja. Portretov nisem nikoli niti poskušal. Bilo je obdobje, menda kar dolgih deset let, ko se čopiča niti dotaknil nisem. Ni bilo časa, gradil sem vikend, kot upokojenec pa si to lahko privoščim. V bloku, kjer živim, imam svoj prostor, kjer v miru ustvarjam.«

Kako je z materiali: barve, platno?

Ob otvoritvi

»S tem pa so res težave. Predvsem je to zelo drag material, ki ga niti ne dobiš vedno. Pri nas se še najbolj splača kupovati v Arsu, tam je največ izbire. Tam kupujejo tudi drugi, umetniki in amaterji, in nekatere stvari so že naprej rezervirane. Najbolje je kupovati čez mejo. Zelo sem bil zadovoljen s čopiči, ki mi mi jih je iz Avstrije prinesel sorodnik. Platno kupujem doma, prav tako mizarski klej. Rabim seveda še okvirje, na katere napnem blago, ki ga moram najprej impregnirati z mizarskim klejem. Tega skuham kar sam in enakomerno porazdelim po platnu. Ko je dovolj suho, platno prebarvam še z belo cinkovo barvo, ki je osnova in šele takrat začnem nanašati barve, s katerimi res ne skoparim.«

Kako pa je s slikanjem na opeko?

»Prav tako nanašam olje in akril. Imam kar dosti dela, preden je opeka pripravljena za nanašanje barve. Opeka na katero slikam zdaj, je stara okoli dvajset let. Odkril sem jo za kolarnico pri sorodnikih v Ljutomeru. Previdno sem se spravil na zaraščen kup med mravlje in koprive in skrbno kot arheolog s čopičem in krtačo očistil vsako opeko, ki je pri odkrivanju ostala cela. Doma sem jih temeljito skrtačil in dal na podstrežje, da so se posušile.

Preden sem začel s slikanjem, sem moral zvrtni še luknjo za vrstico za obešanje.«

Pripovedoval je še o tem, kako ga mika slikanje na steklo. »Nekoga moram najti, ki mi bo speskal steklo, kajti površina mora biti hrapava, da se bo barva lepo vezala na osnovo in ne bo odstopala.«

Torej bomo kmalu lahko videli nekaj novega?

»Nič ne bom obljubljal. To me res mika in bom nekaj poskusil.«

S svojimi deli sta nam polepšala slovenski kulturni praznik in vse do konca februarja je bilo prijetno hoditi mimo panojev v prvem nadstropju.

Kakor pri vseh umetnikih se tudi v njunem slogu čuti njun značaj, temperament, okolje, ki v njem živita in njuno doživljanje sveta. Tudi od razpoloženja je odvisno, kaj bo nastalo. Kadar je dan lep, je tudi na sliki več sonca in svežine.

Slikata zase, znance ter prijatelje in za tiste, ki jih ne poznata, torej slike tudi prodajata.

Mnenje o njunih delih si je ustvaril vsak sam. Kar smo gledali, ni bilo nekaj abstraktnega, ampak nekaj, kar nam je blizu, torej tudi del našega sveta.

Vera Peklarič

Ivo Mazera in Jože Huzjan na otvoritvi

Pogled na razstavni prostor

VARSTVO PRI DELU

Poškodbe v januarju

DE OZIROMA SLUŽBA	NA DELU		NA POTI	SKUPAJ
	brez BO in BO do 8 ur	BO več kot 8 ur		
PROIZVODNJA GLINICE	12	8	1	21
PROIZVODNJA ALUMINIJA	10	9	1	20
PREDELAVA ALUMINIJA	1	1	1	3
LLBK TRBOVLJE	—	—	—	—
VZDRŽEVANJE	25	8	2	35
PROMET	6	1	—	1
KONTROLA KVALITETE	—	1	—	1
DRUŽBENI STANDARD	2	—	—	2
SPLOŠNE ZADEVE	1	—	—	1
STROKOVNE SLUŽBE	1	—	—	—
SKUPAJ	58	28	51	91

Kratek opis poškodb z BO več kot osem ur.

DE PROIZVODNJA GLINICE

1. Ivanuš Franc, mat. št. 6576, roj. 18. 4. 1961, stanujoč Cunkovci 2/a, zaposlen v kotlarni, po poklicu strojnik parnih kotlov, se je poškodoval pri delu dne 11. 1. 1990 ob 8. uri.

Poškodovanec je vršil kaluženje parnega kotla številka 3. Pri tem opravilu je stopil v vroči pepel pri dodajalcu premoga številka 1.

Utrpel je opekline narta desne noge.

Vzrok: neurejeno delovno mesto.

2. Jeza Štefan, mat. št. 2638, roj. 2. 12. 1990, stanujoč Potrčeva 50, Ptuj, zaposlen v belem delu, po poklicu PKV gliničar, se je poškodoval pri delu dne 8. 1. 1990 ob 19,45 uri.

Poškodba se je pripetila v objektu bele filtrirnice. Poškodovanec je z gumi cevjo z vročo vodo odtaljeval zamrznjeni del cevovoda. Pri tem se je vroča voda odbila od cevovoda in ga opekla po obrazu.

Utrpel je opekline na čelu.

Vzrok: neprevidnost pri delu.

3. Kolednik Alojz, mat. št. 5471, stanujoč Majšperk 37, zaposlen v rdečem delu, po poklicu PKV delavec, se je poškodoval dne 14. 1. 1190 ob 23. uri.

Poškodovanec je z jeklenim drogom čistil jašek gumi transporterja številka 131/10. Pri tem opravilu mu je drog zdrsnill vsled česar se je z drogom udaril po glavi.

Utrpel je vrezino na čelu.

4. Kornik Silvester, mat. št. 8276, roj. 31. 12. 1969, stanujoč Kajuhova 3, Ptuj, zaposlen v kotlarni, po poklicu KV mehanik, se

je poškodoval pri delu dne 16. 1. 1990 ob 8,30 uri.

Poškodovanec je na stabilnem vrtnem stroju v delavnici kotlarne vrtal bakrene ploščice za garderobne omarice. Ko je hotel izvleči sveder iz ploščice se je le ta izmaknila iz primeža in se zavrtela s svedrom. Pri tem je poškodovanca udarila po roki. Utrpel je vrezino palca in sredinca leve roke. Vzrok: nepravilen način dela.

5. Marinič Daniel, mat. št. 7322, roj. 27. 11. 1966, stanujoč Zgornja Pristava 12, zaposlen v kotlarni, po poklicu PKV pepelar, se je poškodoval dne 14. 1. 1990 ob 10. uri.

Poškodovanec je ze jeklenim drogom čistil konce transportnega traku za premog. Pri tem mu je drog spodletel in je z roko udaril po konstrukciji traku.

Utrpel je močan udarec sredinca leve roke.

6. Mesarec Janko, mat. št. 7480, roj. 20. 7. 1965, stanujoč Senešci 46, zaposlen v rdečem delu, po poklicu KV gliničar, se je poškodoval pri delu dne 3. 1. 1990, ob 15. uri.

Poškodovanec je čistil brozgo iz kanala v mokrih mlinih. Pri izsipavanju brozge iz samokolnice na deponiji boksita, mu je priletel delček lužine v oko.

Utrpel je opekline levega očesa.

Vzrok: neprevidnost pri delu.

7. Nahberger Rudi, mat. št. 7836, roj. 29. 3. 1968, stanujoč Zgornja Hajdina 37/a, zaposlen v vodstvu Rpoizvodnja glinice, delavec, se je poškodoval pri delu dne 8. 1. 1990 ob 8. uri.

Poškodba se je pripetila, ko je poškodovanec čistil deveti avtoklav pri spodnji odprtini. Pri

Nadaljevanje na 8. strani

tem je s komicem desne roke udaril ob mešalnik.

Utrpel je močan udarec kolca desne roke.

8. Tominc Darko, mat. št. 8176, roj. 20. 4. 1968, stanujoč Planjsko 18, zaposlen v belem delu, po poklicu PKV gliničar, se je poškodoval pri delu dne 31. 1. 1990 ob 8. uri.

Poškodovanec je na razdelilnem koritu pod cikloni v beli filtrirnici vstavljal čep v izpust za napajanje EIMCO filtra številka 1. Ker mu je čep zdrsnil predaleč v izpust ga je s kosom cevi hotel izvleči. Pri tem mu je stisnilo palec leve roke med cevjo in ročajem čepa.

Utrpel je izpah in močan udarec desnega palca.

9. Zorec Štefan, mat. št. 1970, roj. 13. 12. 1935, stanujoč PLacar 56, zaposlen v rdečem delu, po poklicu PKV gliničar, se je poškodoval na poti na delo dne 16. 1. 1990 ob 13. uri.

Poškodovanec je šel iz garderobnih prostorov sanitarna I proti dekantaciji. Med potjo mu je ob močnem vetru priletel tujek (prah) v desno oko.

DE PROIZVODNJA ALUMINIJA

1. Bitiči Naser, mat. št. 7083, roj. 24. 8. 1961, stanujoč Kajuhova 11, Kidričevo, zaposlen v livarni II, po poklicu KV livar, se je poškodoval pri delu dne 29. 1. 1990 ob 15. uri.

Poškodba se je pripetila v livarni II, pri zalaganju S-2 peči. Poškodovanec je s sodelavcem polnil livno peč z odpadnim materialom. Za dostavo materiala do peči sta uporabljala viličar. Ko je poškodovanec ročno metal material v peč, je sodelavec nenadoma spustil vilice, ki so poškodovancu padle po roki.

Utrpel je stisnitev sredinca desne roke.

Vvrok: neuskklajenost dela.

2. Dorič Antor, mat. št. 5830, roj. 30. 4. 1961, stanujoč Spodnja Sveča 10, zaposlen v anodni masi, po poklicu KV ključavničar, se je poškodoval pri delu dne 30. 1. 1990 ob 16. uri.

Poškodovanec je čistil v obratu anodne mase na kotli 23 loputo B-100. Ob tem se je omenjena loputa sprostita oziroma obrnila iz pozicije »pečeni« na pozicijo »zeleni« ostanki pri čemer je ročaj udaril poškodovanca po roki.

Utrpel je zlom kazalca desne roke.

3. Fajfar Slavko, mat. št. 8210, roj. 5. 6. 1966, stanujoč Crkulane 67, zaposlen v livarni II, se je poškodoval pri delu dne 16. 1. 1990 ob 2. uri.

Poškodovanec je čistil livni žleb za vlivanje T formatov na vertikalnem livnem stroju. Ostanki aluminija je odstranjeval z železnim drogom. Pri tem mu je drog spodrsnil in udaril se je po mezinco leve roke.

Utrpel je udarec in odrgnino po mezinco.

4. Ljubec Drago, mat. št. 7786, roj. 30. 12. 1966, stanujoč Langusova 13, Ptuj, Zaposlen v livarni I, po poklicu KV livar, se je poškodoval pri delu dne 11. 1. 1990 ob 10,40. uri.

Poškodba se je pripetila, ko je poškodovanec nastavljal podest pod dvignjeno severno 6-tonsko indukcijsko peč, da bi očistil horizontalne kanale.

Podest se je zanihal in poškodovancu stisnil kazalec desne roke ob zaščitno ograjo. Utrpel je stisnitev kazalca desne roke.

5. Pukšič Stanko, mat. št. 5634, roj. 26. 9. 1959, stanujoč Kraigherjeva 21, zaposlen v livarni III, po poklicu KV livar, se je poškodoval pri delu dne 8. 1. 1990 ob 30,30. uri.

Poškodba se je pripetila v livarni III, pri vlivanju okroglic na vertikalnem livnem stroju. Po prekinitvi litja je poškodovanec odstranjeval plavače. Pri tem se je z desno nogo naslovenil na vroči livni žleb.

Utrpel je opeklino pod kolenom desne noge.

6. Raca Mladen, mat. št. 6147, roj. 17. 8. 1959, stanujoč Tovarniška 6, Kidričevo, zaposlen v hali A, po poklicu elektrolizer, se je poškodoval pri delu dne 21. 1. 1990 ob 15. uri.

Poškodovanec je s sodelavcem zamenjaval sornik na pnevmatskem prebijalcu skorje. Poškodovanec je držal izbijač, sodelavec pa je s kladivom udarjal po njem. Nenadoma je udaril mimo izbijača in pri tem udaril poškodovanca po palcu leve roke.

Utrpel je močan udarec palca leve roke.

7. Rebernišek Marjan, mat. št. 7744, roj. 13. 10. 1964, stanujoč Mestni vrh 42, zaposlen v livarni I, po poklicu KV livar, se je poškodoval pri delu dne 22. 1. 1990 ob 19. uri.

Poškodba se je pripetila v livarni I. Pri dvigovanju bremena z viličarjem se je z levo roko držal za zaščitno mrežo na okvirju kabine viličarja. Pri pomiku jarma nazaj, mu je stisnilo sredinca na levi roki med zaščitno mrežo in jarmom.

Utrpel je stisnitev sredinca leve roke.

8. skledar Jože, mat. št. 4366, roj. 5. 3. 1950, stanujoč apače 261, zaposlen v hali A, po poklicu Kv elektrolizer, se je poško-

doval pri delu dne 5. 1. 1990 ob 12,30 uri.

Poškodovanec je z nožem šili svinčnik. Pri tem mu je nož nenadoma spodletel in se vrezal v prst.

Utrpel je vreznino kazalca na alevi roki.

9. Šumenjak Darko, mat. št. 7556, roj. 31. 1. 1990, stanujoč Prerad 37, Polenšak, zaposlen v anodni masi, po poklicu KV livar, se je poškodoval na poti na delo dne 26. 1. 1990 ob 18,45 uri.

Poškodovanec je šel po cesti v naselju Polenšak na avtobusno postajo. Od zadaj mu je pripeljal osebni avtomobil in ga zaradi slabe vidljivosti (močno padal sneg) podrl po cestišču.

Poškodovanec je utrpel pretres možganov in udarec po podgolenici noge.

10. Vogrinec Marjan, mat. št. 5925, roj. 10. 8. 1059, stanujoč Gerečja vas 70, zaposlen v livarni II, po poklicu KV livar se je poškodoval pri delu dne 18. 1. 1990 ob 12,30 uri.

Poškodba se je pripetila v livarni II. Poškodovanec je preliv talino iz S-2 peči v W-1 peč. Po končanem prelivanju je čistil prelivni žleb. Pri tem mu je ostank taline iz prelivnega žleba brizgnil po podlahti desne roke.

Utrpel je opeklino podlahti.

DE PREDELAVA ALUMINIJA

1. Kaiselberger Emil, mat. št. 8283, roj. 7. 5. 1967, stanujoč Ulica B. Kraigherha 36, zaposlen na rondicah po poklicu delavec, se je poškodoval pri delu dne 9. 1. 1990 ob 21. uri.

Poškodovanec je nameščal kolot na odvijalec drugega izsekovalnega stroja. Ko je sprožil trak, ga je udaril po desnem očesu. Ker poškodovanec nosi očala so se ta pri udarcu zlomila in drobec stekla je poškodovancu ostal v desnem očesu. Pri

udarcu je utrpel tudi poškodbo po desni strani nosu.

2. Potčnik Janez, mat. št. 4175, roj. 24. 4. 1943, stanujoč Janški vrh 50, zaposlen na izparilicah, po poklicu PKV delavec, se je poškodoval na poti iz dela dne 12. 1. 1990 ob 22,10.

Poškodovanec se je peljal z motornim kolesom iz službe. Na regionalni cesti Lovrens na Dravskem polju-Ptujska gora je padel po cestišču. Po padcu ga je povozil še voznik osebnega avtomobila. Poškodovanec je utrpel težke telesne poškodbe, zaradi katerih je pozneje v bolnišnici umrl.

DE VZDRŽEVANJE

1. Fišer Franc, mat. št. 6988, roj. 22. 8. 1962, stanujoč Ptujška gora 54, zaposlen v strojnem vzdrževanju, po poklicu KV strugar, se je poškodoval pri delu dne 18. 1. 1990 ob 73,30 uri.

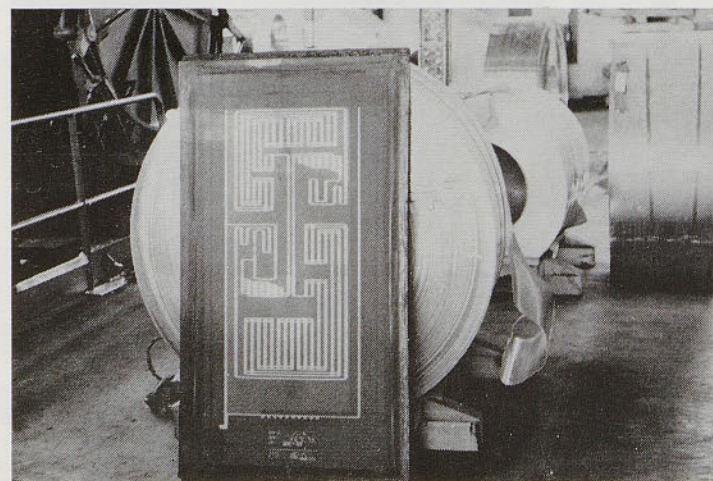
Poškodba se je pripetila v strugarni strojne delavnice glinice. Pri spenjanju obdelovanca v vpenjalno glavo je ta poškodovancu zdrsnil. Poškodovanec je hotel obdelovanec zadržati z roko, kar mu zaradi teže tega ni uspelo. Pri tem mu je stisnilo zapetost desne roke med obdelovanec in vodila na stružnici.

Utrpel je stisnitev in vreznino na zapetost roke.

2. Jerenko Andrej, mat. št. 4467, roj. 5. 11. 1954, stanujoč Apače 132, zaposlen v strojnem vzdrževanju, po poklicu ključavničar, se je poškodoval pri delu dne 23. 1. 1990 ob 12,30 ur.

Poškodovanec je z rezalko rezal cev debeline 3/4. Ko je cev skoraj že odrezal je rezalko ustavil in hotel preveriti, če je cev odrezal do konca. Brusilka se je kljub izklopitvi zaradi vztrajnosti še vrtela in poškodovanca porezala po kazalcu leve roke.

Vzrok: nepravilen način dela.

Matrica

2. Leben Slavko, mat. št. 8258, roj. 1. 17. 1963, stanujoč Podgorci 135, zaposlen v strojnem vzdrževanju, po poklicu KV ključavničar, se je poškodoval na poti na delo dne 12. 1. 1990 ob 6. uri.

Poškodba se je pripetila na železniški postaji Podgorci. Pri vstopanju v vagon je poškodovancu na spolskih stopnicah spodrsnilo. Pri tem je padel in s kolegom udaril ob stopnico.

Utrpel je močan udarec po kolenu desne noge.

Vzrok: spolske stopnice.

4. Klep Rudolf, mat. št. 8267, roj. 7. 4. 1963, stanujoč Gerečja vas 108, zaposlen v orodjarni, se je poškodoval pri delu dne 12. 1. 1990 ob 11,30 uri.

Poškodovanec je na frezalnem stroju prilagajal ploščo za obdelavo. Ker se ta ni dala z roko prilagoditi, je na njo nastavlil kladivo, z drugim pa udaril po nastavljenem. Pri tem se je del nastavljenega kladiva odkrnil. Drobec pa se je poškodovancu zapišil v sredinec leve roke.

Vzrok: ni uporabljal zaščitnih rokavic.

5. Kramberger Jože, mat. št. 4538, roj. 12. 1. 1956, stanujoč Župečja vas 1/e, zaposlen v strojnem vzdrževanju, po poklicu KV mazalec, se je poškodoval pri delu dne 29. 1. 1990 ob 12. uri.

Poškodovanec je s sodelavcem nameščal 200 l sod z oljem na podest v priročnem skladišču glinice. Pri tem je sod zdrsnil in poškodovancu stisnil kazalec desne roke ob podest.

6. Kužner Miro, mat. št. 7807, roj. 8. 4. 1968, stanujoč Jelovce 19, zaposlen v tekočem vzdrževanju, po poklicu KV električar, se je poškodoval pri delu dne 18. 1. 1990 ob 11,30 uri.

Poškodovanec je delal pri zamenjavi kabla na Junker peč, katerega so delavci pri razbijanju tlaka poškodovali. Ko je snemal izolacijo s kabla, se je z nožem vrezal v palec leve roke.

Vzrok: nepravilen način dela.

7. Pintarič Silvester, mat. št. 4902, roj. 1. 1. 1955, stanujoč Tržec 12, zaposlen v strojnem vzdrževanju, po poklicu KV mazalec strojev, se je poškodoval pri delu dne 4. 1. 1990 ob 12,15 uri.

Poškodba se je pripetila v kalcinaciji. Pri ročnem dvigovanju 200 l soda z oljem na podstavek je sod zdrsnil ter je pri tem stisnilo poškodovancu palec in prstanec na desni roki.

Vzrok: pomanjkanje pripomočkov za dviganje in nameščanje 200 l sodov.

8. Potočnik Daniel, mat. št. 8037, roj. 25. 2. 1968, stanujoč Ptujška gora 82, zaposlen v tekočem vzdrževanju, po poklicu ključavničar, se je poškodoval pri delu dne 11. 1. 1990 ob 12. uri.

Poškodovanec je delal pri menjavi parnega ventila na zniževalcu tlaka. Ko je odvil vijak je para pod pritiskom siknila med prirobnicama in poškodovanca opekla po podlahti leve roke.

9. Taolga Milan, mat. št. 4900, roj. 14. 9. 1947, stanujoč Doklece 30, zaposlen v strojnem vzdrževanju, po poklicu PKV delavec, se je poškodoval pri delu dne 14. 1. 1990 ob 8. uri.

Poškodba se je pripetila v elektrolizi A. Pri demontaži grelcev za sušenje obzidave v elektrolitski celici je poškodovanec pri odlaganju na stojalo stisnilo mezinec na desni roki.

Vzrok: nepravilen pristop k delu.

10. Vesenjak Robert, mat. št., roj. 1. 10. 1969, stanujoč Potrčeva 48, Ptuj, zaposlen v tekočem vzdrževanju, po poklicu elektrotehnik-energetik, se je poškodoval pri delu dne 19. 1. 1990 ob 14,20 uri.

Poškodovanec je pripravljala krmilne kable za priključitev na sponke v novem stikalnem prostoru v mešalnici. Ko je snemal izolacijo, se je z nožem vrezal v palec leve roke.

Vzrok: nepravilen način dela.

DE PROMET

1. Šmigoc Roman, mat. št. 7764, roj. 10. 1. 1967, stanujoč Ulica 25. maja, Ptuj, zaposlen v železniškem prometu, po poklicu delavec, se je poškodoval pri delu dne 11. 1. 1990 ob 7,30 uri.

Poškodovani je nakladal na traktorsko prikolico ročno orodje. Med tem je sodelavec odprl stranico prikolice katera je padla in pri tem udarila poškodovanca po roki.

Utrpel je udarec po zapestju leve roke.

KONTROLA KVALITETE

1. Geč Daniel, mat. št. 8398, roj. 25. 9. 1972, stanujoč Stojnci 71, zaposlen v laboratoriju glinice, po poklicu vzdrževalec, se je poškodoval pri svojem delu dne 9. 1. 1990 ob 6,45 uri.

Poškodovanec se je s kolesom peljal po vzorce glinice v silose. Pri tem je prišel na spolski del cestišča in je padel.

Poškodoval si je levo koleno in levo roko (odrgnine).

S.V.D.

Pregovori in reki na Slovenskem

Marec – Sušec

Če breskve pred Gregorjem cvetijo, trije eno pojedjo (pozebejo).

*

Če Gabrijela zmrzuje (24.), slana več ne škoduje.

*

Če je lepo vreme na Jožefovo (19.), veselo bo srce kmetovo.

*

Če je Šmarna (25.) v postu prav gorko, bo še prihodnjega leta toplo, če na ta dan vinogradnik trto lahko izruje, tisto pomlad več ne zmrzuje.

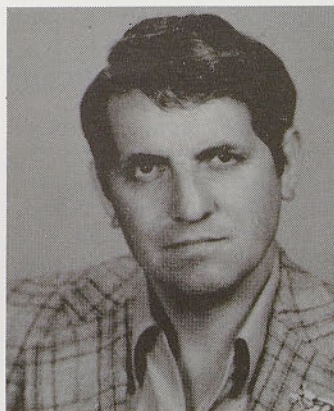
*

Če je v sušcu zemlja preveč pila, bo poleti manj dobila.

*

Če na 40 mučenikov dan (10.) zmrzuje, še 40 mrzlih noči prerokuje.

ZAHVALI

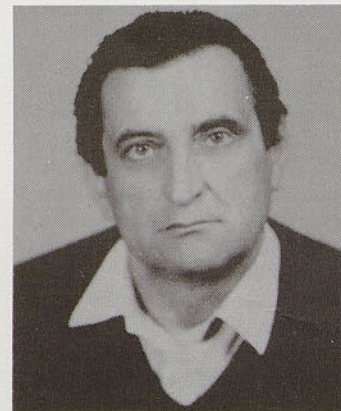

Vsem, ki so kakorkoli pomagali mojemu pokojnemu možu

Janezu POTOČNIKU

v zadnjih dneh življenja in mu izkazali zadnjo čast na pogrebni slovesnosti, se zahvaljujem.

Žalujoča žena s hčerko in sinom

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

Janeza VERTAČNIKA iz Ptuja, Panonska 2,

se iskreno zahvaljujemo sindikatu TGA in nekdanjim sodelavcem.

Žena, sin in hčerka

Prejeli smo

Sporočam vam, da je v 87. letu starosti umrla moja mama Marija ROŽMAN, dne 22. 12. 1989 ter smo jo v družinskem krogu pokopali na pobreškem pokopališču v Mariboru.

Vsa leta je z zanimanjem spremljala dogajanja v tovarni, kjer je bila zaposlena, saj je

redno sprejemala vaše glasilo ALUMINIJ. Redno je bila vabljenjena na novoletna srečanja upokojencev ter prejemale denarne nagrade. Vsega je bila zelo vesela, zato se vam za vse lepo zahvaljujem.

Ema VAVPOTIČ

Prav gotovo se je bolje s smehom otresti sveta, kakor ga zalivati s solzami

(TAGORE)

Že dolgo nisem odhajala s kakšnega pogovora s tako prijetnimi občutki, vendar z zadrego, kako to spraviti na papir. Sestro Doro Mihelič je namreč treba slišati, poslušati...

Nobenih velikih reči nisva razpredali, pravzaprav sva klepetali le kratek čas, vendar dovolj, da je bilo tisti dan v meni nekaj optimizma. Odnos do ljudi, dobra volja in smeh, s katerim potrди vse to, mi je polepšal dan.

Še dolgo po tem, ko sem odšla, se je oglašal tisti njen: »Jaz nimam nič.« Če je hiša, avto, barvni televizor..., bogastvo, potem res. Ima pa nekaj, kar je vredno veliko več — verjame v ljudi.

Kaj vas je zvalilo v ta konec?

— Predvsem stanovanje. Službo sem dobila v ptujski bolnici na transfuzijskem oddelku.

Kdaj je bilo to?

— Pred tridesetimi leti.

Vam je bilo kdaj hudo po Gorrenjski?

— Še zdaj jo pogrešam. Ravnina in hribi — to se ne da primerjati.

Ste se velikokrat vračali?

— Dokler so bili otroci majhni, ni bilo možnosti. Pozneje že. Rada grem domov, saj živita še oba starša.

Leta 1954 ste v Ljubljani končali srednjo medicinsko šolo. Kako se spominjate tistih let?

— Ne da se primerjati z današnjimi časi. Vsa dekleta, razen Ljubljančank, smo stanovale v internatu. Oče je prejemal polovico plače v bonih, polovico pa v dinarjih. Internat ni sprejemal bonov, zato je moral te prodajati tudi pod ceno, da je lahko plačeval zame.

Z oblačenjem niti ni bilo toliko težav. Nobeden ni imel kaj dosti. Eno krilo naprimer je bilo za zimo, drugo za pomlad. Čisto zares lahko rečem, da smo bile bolj srečne kot zdaj, ko ne morem verjeti, da so ljudje lahko nezadovoljni.

Ste šli v šolo iz veselja do tega poklica?

— Če bi še enkrat izbirala, bi storila isto.

So se začela prav tukaj vaša prava leta službovanja?

— Ne, začela sem na Jesenicah, kjer sem tri leta delala v bolnici, nato tri leta na Ptuj in od 1. februarja 1961 v TGA.

Ste delali v izmenah?

— Zdaj proti koncu, prej ne.

Delala je vse, kar pač sodi v delokrog medicinske sestre. Zdravstvena služba v TGA je bila zelo dobro organizirana že od vsega začetka.

— Doktor Kožulj je delal sam, dopoldne kurativno do 11. ure, nato pa preventivno. Imeli smo samo en team, kasneje pa smo se razdelili v dve skupini.

Je bilo precej več dela, ker vas je bilo manj, ali pa se je zadnje čase povečal obseg dela?

— Prejšnje čase poleti v ambulantni sploh nismo imeli ljudi, zdaj pa prihajajo neprenehoma.

Smo bolj bolni, bolj pomehkuženi?

— Ne vem. Vsi hočemo »majčken« preveč pravic, dolžnosti pa nobene.

Ali hitro zaslutute simulantе?

— Predolgo sem že tukaj in takoj jih spoznam. Kar vem, po kaj pridejo. Res.

Ste poskušali vplivati nanje?

— Ne, se ne spleča. Ponavljajo se. Skoraj vedno eni in isti, torej z njimi ne more biti tako hudo.

Je delo ponoči zelo neprijetno? Vas nikoli ni strah?

— Nikoli. Strahu pa res ne poznam. Malce neprijetno je, ko je vetrovno in sklepetajo vsa vrata in hodiš gledat in odpirat, zdi se, da bo nekdo vstopil.

Ste doživeli kaj neprijetnega?

— Ne, zdi se mi, da tudi uni-forma nakaj pomeni, ljudje imajo več spoštovanja do tebe.

Smo ljudje bolj občutljivi kot nekoč?

Za kratek čas izgine nasmeh, potegne nekaj dimov in reče:

— Ne, to mislim na fizično občutljivost. Veliko bolj pa smo občutljivi psihično. Dežuram tudi v Ptuj. Veste, da v naši ambulanti ni čakalne dobe, pa se včasih najde kdo, ki se razburja, če mora posedeti pol ure. Blagor vaši ambulanti, pa mi pravijo naši upokojenci, ki si morajo že ob šestih zjutraj zagotoviti številko, da pridejo tekom dneva na vrsto.

Zakaj tolikšne vrste, je zdravnikov premalo?

— Povsod so norme, tudi pri nas. Naš dr. Hromiš pa vzame vse in se ne meni za norme, zato jih krepko presegamo. Imamo jih več kot 45 dnevno.

Norme bi se morali držati, in kaj, če se ne?

Zopet se glasno nasmej in reče:

— Nas ven odnesejo!

Ja naši tu, kaj pa oni tam, ki jim je treba dati podatke. Jih malce priredite, ali je potrebno zapisati vse?

— Zamolčimo nič. Za vsakega imamo napisan statistični list in po tistem smo plačani.

Kaj pa tisto čez normo. Dobite zato več?

— Ja, pri nas pa so taki zakoni, da če več narediš, manj dobiš. Sklenjena je pavšalna pogodba, v katero je vključena norma, tistega, kar je več, ni nikjer.

Kako pa je bilo takrat, ko ste začeli? Je bilo to delo bolj cenjeno oziroma boljše plačano?

— Osebni dohodek zdravstvenih delavcev je bil vsa leta, tako nekje do pred tremi leti, zelo slab. Kot medicinska sestra nisem prišla niti v rang polkvalificiranega delavca.

Moja prava plača je bila 7800 din, ker smo bili plačani naprej, sem dobila dve plači hkrati in sem si kupila plašč, ki je stal 12.000 din, za čevlje pa mi ni ostalo. Torej je bilo z denarjem ves čas bolj miserere.

Včasih so bile v TGA lepe plače in poračuni, vi pa niste nikoli spadali pod TGA. Vas je kdaj pograbila jeza, ko ste gledali razlike?

— Nikoli. Mene to še danes ne gane. Res ne. Denar ni vse. Nimam nobenih materialnih dobrin.

In med drugim našteje:

— Nimam hiše, ne avta, ne barvne televizije, ker je ne maram, nimam nič.

Kaj pa prosti čas?

— Veliko berem, pletem, pa na »čenč partije« hodim. Biti v naravi, to mi veliko pomeni, zato hodim na sprehode, poleti se kopam.

Hodite pa tudi v gledališče.

— Ja, seveda. To pa skoraj moram.

V Jesenicah je že od nekdaj dobro amatersko gledališče. Ste tudi sami kdaj nastopali?

— Ne, za kaj takega pa nimam smisla. Imela sem pa srečo,

da so nas v osnovni šoli in kasneje tudi v srednji, poučevali fantastični slavisti. Mirko Mahnič je bil moj prvi profesor — slavist. Znali so nam vzgajati ljubezen do jezika, slovenske besede, gledališča, da smo čutili to kot neko duhovno dobrino. Ne vem, ali je bilo to moje srednješolsko obdobje neko srečno naključje — toda mi smo imeli koncerte Slovenskega okteta, opernih solistov, Ježka smo imeli, ogromno tega...

Vam bo hudo, ko boste odšli?

— Ne vem, kako bo. Trenutno sem tako angažirana. Oba starša živita v bloku na Jesenicah in pri osemdesetih križih sta že utrujena, zato sem obljubila, da pridem k njima. Se bom pač vozila sem ter tja.

To je kar daleč in stane tudi, tako brez popusta?

— »Zdaj pa bo,« zaokroži v mojo pozabljenost, »saj grem med upokojence« in tisti njen značilni smeh se razleze po vsem prostoru.

In, velika pokojnina, ste jo že izračunali?

— Ne, kar bo, pa bo. Če vsi preživijo, bom še jaz. Sem optimist. Za nobeno reč se ne znam sekirati, sploh pa ne za naprej.

Ste bili vedno takšni?

— Zmeraj. Kar pride, pride, zato pa nikoli nisem slabe volje.

Nikoli niste doživeli kaj takega, kar bi vas razočaralo?

— Sin mi večkrat pravi, kdaj bom prišla k pameti, da ne bom več tako v ljudi verjela. Ampak jaz še zmeraj verjamem. Za vsako stvar najdem opravičilo, ker menim, da je v vsakem človeku vendar nekaj dobrega.

Veliko boste na Jesenicah, so še vedno tako onesnažene?

— Po novi investiciji je čisto.

Torej smo na slabšem.

— Seveda.

Potem živimo tukaj v zelo nezdravem okolju.

Pogleda me, pa cigareto, ki dogoreva in v pepelnik, kjer jih je

Dora Mihelič prejema zlati znak, ki so ga dobili delavci obratne ambulante

že nekaj in pravi, da je bolje molčati.

— Potem bi tudi meni lahko rekli, naj neham kaditi. Kadim pa res veliko.

Težave?

— Kašljam, zakaj drugega ne vem.

V imenu sodelavcev ste sprejeli zlati znak, ki ga je dobila ambulantna. Kako ste občutili priznanje?

— To je bil pa res prijeten občutek, predvsem zato, da so se nas spomnili, saj res delamo za ta kolektiv.

Vera Peklar

Kako smo poslovali

V tabeli I in II prikazujemo kako smo poslovali v januarju 1990. V zadnjem stolpcu tabele prikazujemo tako mesečno kot letno rast ustvarjene proizvodnje v primerjavi z ustvarjeno proizvodnjo v enakem obdobju lani ter doseženo proizvodnjo letos v primerjavi z načrtovanim obsegom proizvodnje za letošnje leto.

V DE Proizvodnja glinice smo v januarju dosegli dobre rezultate v primerjavi z enakim mesecem v preteklem letu, prav tako pa presehamo načrtovano proizvodnjo v osnutku letnega plana proizvodnje. Al hidrata kot Al₂O₃ smo proizvedli 8.561 ton, to je 3% več kot lani januarja in 2% več kot smo predvideli. Proizvodnja kalcinirane glinice znaša 8.554 ton in je nekaj manjša od lanske januarske, vendar precej večja od načrtovane postavke (indeks 123). Raztopljenega vodnega stekla smo proizvedli 973 ton, kar je ravno toliko kot smo planirali za ta mesec, zelo slabo pa smo izpolnili plan pri proizvodnji suhega zeolita, saj smo proizvedli 59 ton oziroma 31%.

Podatko o porabljenih surovinah pri proizvodnji Al hidrata kot Al₂O₃ nam kažejo, da smo presegli programirano porabo obeh glavnih surovin in sicer boksita za 2% in Na hidroksida za 9%, smo pa znižali porabo električne energije v primerjavi s planirano kar za 7%.

V DE Proizvodnja aluminija smo v januarju proizvedli 2% več elektrolitskega aluminija kot v enakem mesecu preteklega leta in 4% več kot smo načrtovali za ta mesec. Skupaj smo v elektrolizah proizvedli 8.067 ton elektrolitskega aluminija, od tega v elektrolizi A 1.604 tone, v elektrolizi B 3.037 ton in v elektrolizi C 3.426 ton. V posameznih

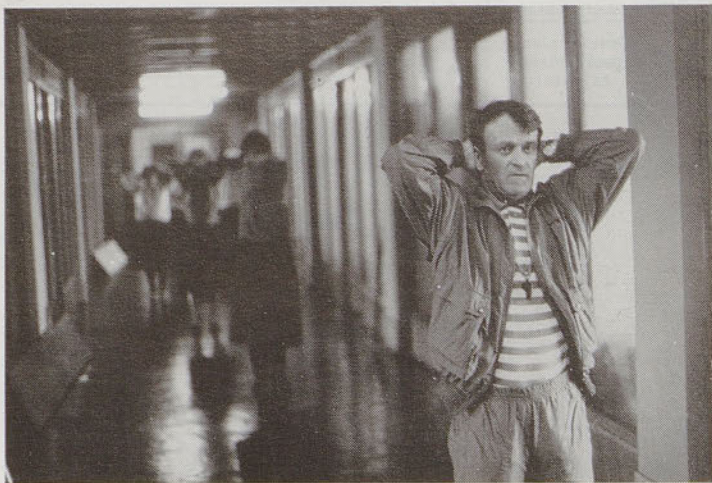
TABELA I: DINAMIKA POSLOVANJA – INDEKSI FIZIČNEGA OBSEGA PROIZVODNJE

DE / PROIZVOD	Enota mere	Osnutek plana proizvodnje za januar	DOSEŽENO		INDEKSI	
			januar 1989	januar 1990	1990/89	1990
					7:5	7:3
DE PROIZVODNJA GLINICE						
Al hidrat Al ₂ O ₃	t	8.370	8.301	8.561	103	102
Kalcinirana glinica	t	6.930	9.375	8.554	91	123
Prodani hidrat kot Al ₂ O ₃	t	236	238	339	142	32
Prodani sušen hidrat kot Al ₂ O ₃	t	818	—	—	—	—
Skupaj (kalc. glinica + prodani hidrati)	t	7.984	9.613	8.893	93	111
Raztopljeno vodno steklo 38° Be	t	957	670	961	143	100
Raztopljeno vodno steklo 42° Be	t	17	26	12	46	71
Zeolit A – suhi	t	191	142	59	42	31
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA						
Elektrolitski Al – hala A	t	1.461	1.630	1.604	98	110
Elektrolitski Al – hala B	t	2.945	2.820	3.037	108	103
Elektrolitski Al – hala C	t	3.386	3.436	3.426	100	101
Skupaj hale	t	7.792	7.886	8.067	102	104
Anodna masa	t	1.050	719	896	125	85
Anodni bloki – B	t	1.752	1.394	1.938	139	111
Anodni bloki – C	t	1.607	1.820	1.752	96	109
LIVARNA						
Al formati – za prodajo	t	3.031	4.270	5.230	122	173
Al formati – za izparilce	t	—	—	45	—	—
Livarniška zlitina – za prodajo	t	892	493	145	29	16
Livarniška zlitina – za odlitke	t	139	93	93	100	67
Gnetena zlitina – za prodajo	t	1.278	906	1.086	120	85
Gnetena zlitina – za lastno porabo	t	—	6	—	—	—
Predzlitina – lastna poraba	t	145	103	101	98	70
Al žica E Al + P-11	t	85	259	252	97	296
Al trak – ozki za prodajo	t	764	194	473	244	62
Al trak – ozki za rondelice	t	679	573	199	35	29
Al trak – široki za prodajo	t	1.019	624	357	57	35
Al trak – široki za izparilce	t	408	314	262	83	64
Drogi za kline in stikala	t	25	—	—	—	24
DE PREDELAVA ALUMINIJA						
Rondelice	t	340	266	173	65	51
Izparilniki	t	204	172	152	88	75
DE LLBK TRBOVLJE						
Al odlitki	t	135	109	98	90	73
Blagovna proizvodnja	t	7.748	7.293	7.966	109	103

TABELA II: PREGLED PORABLJENIH NAJVAŽNEJŠIH SUROVIN NA ENOTO PROIZVODA

DE / PROIZVOD	Enota mere	Planski normativi	Doseženi norm. v januarju 1990	Indeksi 4 : 3
1	2	3	4	5
DE PROIZVODNJA GLINICE				
Al hidrat Al ₂ O ₃	t	*2,581	2,624	102
– boksit	t	*0,1015	0,1108	109
– Na hidroksid	t	4,344	4,611	106
– para	t	0,05	0,024	48
– žgano apno	t	—	—	—
– električna energija	kWh	428,000	396,70	93
Kalcinirana glinica				
– toplotna energija	GJ	6,006	6,218	104
– para	t	0,046	0,046	100
– Al fluorid	t	0,0002	—	—
– električna energija	kWh	42,866	35,533	83
DE PROIZVODNJA ALUMINIJA				
Elektrolitski Al – hala A				
– glinica	t	1,920	1,920	100
– anodna masa	t	0,559	0,580	104
– kriolit	t	0,025	0,0147	59
– Al fluorid	t	0,040	0,047	118
– električna energija	kWh	18,080	17,516	97
Elektrolitski Al – hala B				
– glinica	t	1,920	1,920	100
– anodni bloki	t	0,455	0,458	101
– kriolit	t	0,030	0,0026	9
– Al fluorid	t	0,040	0,041	103
– električna energija	kWh	15,019	14,124	94
Elektrolitski Al – hala C				
– glinica	t	1,925	1,925	100
– anodni bloki	t	0,440	0,408	93
– kriolit	t	0,001	—	—
– Al fluorid	t	0,0175	0,0173	99
– električna energija	kWh	13,660	13,552	99
Anodna masa				
– petrolkoks	t	0,5857	0,5788	99
– katraska smola	t	0,3327	0,3445	104
– električna energija	kWh	130	138	106
– zemeljski plin	Sm ³	1,6	2,30	144
– pečeni ostanek	t	0,090	0,088	98
Anodni bloki – B				
– petrolkoks	t	0,7286	0,7074	97
– katraska smola	t	0,1577	0,1626	103
– pečeni ostanek	t	0,2156	0,2154	100
– električna energija	kWh	221,5	257,3	116
– zemeljski plin	Sm ³	63,4	68,6	108
Anodni bloki – C				
– petrolkoks	t	0,7307	0,7423	102
– katraska smola	t	0,1578	0,1603	102
– pečeni ostanek	t	0,2136	0,1803	84
– električna energija	kWh	219,0	279,1	127
– zemeljski plin	Sm ³	65,1	74,4	114

* programiran normativ

Rekreacija

Ostati gibčen in vitek, brez odvečnih blazinic; kdo si ne želi tega.

Telovadba bi morala biti sestavni del našega delavnika. Nekateri so se že prepričali v koristnost 10-minutnega razgibavanja. Rekreator Drago Knežević pravi, da bi morali delati vaje najmanj osem mesecev neprekinjeno, če bi hoteli doseči cilj: boljše počutje, večjo produktivnost, manj bolniškega staleža.

Ali ste vedeli?

Narava ima vselej prav, je zapisal Maurice Messegue, odličen poznavalec zdravilne moči rastlin in vnet bojevnik za varstvo okolja.

Nekaj napotkov za vrtničkarje

Lepo urejen vrt s skrbno razvrščenimi gredami je tako lep kakor negovan park. Toda tudi narava ima svoja pravila, ki se ne ujemajo vedno s pravili vrtnarskih arhitektov. Koprive na koncu ograje dajejo vrtu sicer podivjan videz, okrepijo pa močno prijetne esence dišavnice, ki rastejo poleg njih.

Pravila dobre sosesčine je treba zelo natanko upoštevati, zakaj rastline imajo lastno mnenje in lastna nagnjenja, čeprav se nam zdi, da niso obdarjene z razumom. Nekatero rastline se dobro razumejo med sabo: čebula in pesa, por in zelena, korenje in grah, paradižnik in peteršilj... Druge se ne trpijo: paradižnik in sladki jarež, paradižnik in koleraba... Druge spet so nagnjene k tujim vplivom, npr. redkev, ki se navzame okusa svojega najbližjega soseda. Redkvice na gredi, ki jo obdaja različna zelenjava, bodo imele na vsaki strani grede drugačen okus in vonj. Najboljše redkvice boste vzgojili v bližini kreše. V bližini krebujlice bo njihov okus zelo oster, drugje pa zaradi nešrave sosesčine zelo plehek.

Tudi sadno drevje in jagodičevje je treba saditi previdno. Treba je paziti, da njihove krone ne jemljejo sonca zelenjava. Tudi pri jagodičevju je treba upoštevati posebno nagnjenja. In ne pozabiti, da zadostuje samo nekaj grmičev mete, geranij, kapucink, čebule in paradižnikov, pa zajedavcev ne bo blizu. Ker ste se odpovedali kemičnim pripomočkom za uničevanje mrčesa, morate misliti na to, da zavarujete svoj vrt po naravni poti.

In zdaj ste — gospodar svojega zelenjavnega vrta! Naučite se ga varovati in negovati in zavarovati pred škodo. Posvetite mu kar največjo pozornost. Kar se da potrpežljivo pulite plevel in si ohranite dobro zelenjavo. Zalivajte, plevite in grabite in se zares potrudite. Potem boste želi zaklade.

In kaj boste počeli s svojo žetvijo? Najprej se morate naučiti posaditi svojo zelenjavo v pravem odmerku. Seveda mora biti vaša greda večja kot greda peteršilja. Vaša žetev mora ustrezati porabi. Toda ne vznemirjajte se, če bo kako leto večja, kot ste sprva pričakovali. Oskrbite se najprej za boljše čase kakor mravlje in predujte sadje v marmelado in sokove. Če pride nerodovito leto in ste najlepše zelenjavo že pojedli, sezite po skromnejši: postavite na mizo koprive, portulak, regrat, slezenovec, kapucinke, redkvično listje in korenje. In ne pozabite, da je pest redkvičnega listja v vaši juhi več vredna kot najlepša, kemično pognojena zelenjava, ki jo dobite na trgu.

aluminij

Izdaja delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo — Uredniški odbor sestavljajo: Majda Zadavec, Mojca Cafuta, Viktorija Petauer, Majda Lampret, Srečko Širovnik, Rajko Topolovec, Marija Korada, Franc Sagadin, Ciril Majcen, Janez Liponik, Vera Peklar (odgovorna urednica). Fotografija: Stojan Kerbler, dipl. ing. Tisk Ptujška tiskarna, Ptuj. Člani kolektiva in upokojeanci dobivajo list brezplačno. Rokopisov in slik ne vračamo. Naklada 4000 izvodov. Oproščeno temeljnega prometnega davka po mnenju sekretariata za informacije pri IS Slovenije številka 321/172 z dne 24. oktobra 1975.

Disciplinski ukrepi

1. Iztok KUPČIČ, mat. št. 6660, dne 11. 12. 1989 je ob 12. uri zapustil delovno organizacijo čez zaščitno ograjo, izrečen ukrep – »javni opomin«.

2. Milan ŠKRABELJ, mat. št. 4713, dne 8. 9. 1989 je neopravičeno zapustil delo, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecu oktobru, novembru in decembru 1989 in traja en mesec«.

3. Bojan DIMIČ, mat. št. 7724, dne 25. 12. 1989 neopravičeno izostal z dela eno uro, izrečen ukrep – »javni opomin«.

4. Ludvik SITAR, mat. št. 5160, dne 20. 12. 1989 ob 13.30 uri zapustil DO brez dovoljenja oziroma propustnice, izrečen ukrep – »javni opomin«.

5. Bojan KAMENŠEK, mat. št. 8232, dne 1. 12. 1989 neopravičeno izostal z dela – 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega čistega osebnega dohodka, ustvarjene-

ga v mesecu oktobru, novembru in decembru 1989 in traja 3 mesece«.

6. Janez ŠTAGER, mat. št. 5786, dne 1. 12. 1989 neopravičeno izostal z dela 8 ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega osebnega dohodka, ustvarjenega v mesecu oktobru, novembru in decembru 1989 in traja 3 mesece«.

7. Stanislav FRANGEŽ, mat. št. 6213, dne 12. 12. 1989 prišel na delo v vinjenem stanju, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v mesecu oktobru, novembru in decembru 1989 in traja en mesec«.

8. Marko SITNIČIČ, mat. št. 7446, dne 24. 10. 1989 ob 12. uri zapustil podjetje, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v prejšnjih treh mesecih (september, oktober, november) in traja en mesec«.

9. Leopold PLUŠKO, mat. št. 7514, dne 13. 8. 1989 je pustil zapečene anode ob plašču, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v prejšnjih treh mesecih (september, oktober, november) in traja dva meseca«.

10. Peter RANFL, mat. št. 2775, dne 2. 11. 1989 ob 19. uri spal v garderobi, polovica luči ugasnila, garderobna omarica 269 odklenjena, izrečen ukrep – »opomin«.

11. Štefan MOGE, mat. št. 3698, dne 27. 9. 1989 je bil vinjen na delu in se je neprimerno vedel, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega mesečnega čistega OD, ustvarjenega v prejšnjih treh mesecih (september, oktober, november) in traja dva meseca«.

12. Boris KRALJ, mat. št. 7855, dne 31. 10. 1989 neopravičeno izostal z dela, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v prejšnjih treh mesecih (september, oktober, november) in traja en mesec«.

13. Stanko ZAJŠEK, mat. št. 4738, dne 17. 11., 20. 11., 1. 12. in 5. 12. 1989 zamudil na delo po

eno uro, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v mesecu oktober, november in december in traja tri mesece«.

14. Peter VUČKOVEČKI, mat. št. 6763, dne 2. 11. 1989 zamudil na delo dve uri, dne 14. 11. in 2. 12. 1989 zamudil na delo po eno uro, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v oktobru, novembru in decembru in traja tri mesece«.

15. Janko HRGA, mat. št. 7763, dne 5. 12. 1989 ob 21.45 uri je vstopil v DO in kazal znake vinjenosti, dne 5. 12. 1989 NI osem ur, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 5% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v oktobru, novembru, decembru 1989 in traja en mesec«.

16. Janez MURKO, mat. št. 7137, dne 28. 10. 1989 neopravičeno izostal z dela – osem ur, in 30. 10. 1989 neopravičeno izostal z dela – eno uro, izrečen ukrep – »denarna kazen v višini 3% povprečnega čistega OD, ustvarjenega v prejšnjih treh mesecih (september, oktober, november) in traja tri mesece«.